

עת"א 44874/01/18 - י' ס' נגד שרות בתי הסוהר-מחלקת האסיר - זימונים, מדינת ישראל

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

עת"א 44874-01-18 ס'(אסיר) נ' שרות בתי הסוהר-מחלקת האסיר - זימונים ואח'
תיק חיצוני: מספר תיק חיצוני

בפני	כבוד השופטת מיכל ברנט
העותר	י' ס' (אסיר)
נגד	
המשיבים	1. שרות בתי הסוהר-מחלקת האסיר - זימונים 2. מדינת ישראל

החלטה

כללי

1. העותר הוא אסיר עולם המרצה מאסר עולם הקצוב ל-32 שנות מאסר וזאת מיום 21.9.95, בגין עבירות רצח, פציעה וחבלה כשהעברייני מזויין. מועד תום מאסרו המלא - 20.9.27. זהו מאסרו הראשון של העותר והוא מסווג לקטגוריה ב-1, אלמ"ב.

2. העותר מלין על החלטת המשיבים שלא לשלבו במסגרת שיקום פרטני.

לטענתו הוא משולב כבר שנתיים בשיקום הקבוצתי, וכלל גורמי הטיפול בכלא - ובהם עו"ס הכלא, גורמי הטיפול ונציגת רש"א - ממליצים על שילובו בשיקום פרטני, ואף גורמי המודיעין אינם מתנגדים. על אף האמור, מתנגדת ועדת אלמ"ב לשילובו בשיקום הפרטני ועל כן אין הוא משולב בו.

טיעוני ב"כ הצדדים

3. לטענת ב"כ העותר, העותר כבן 52, מרצה כבר מעל 22 שנות מאסר ו-2/3 מנהלי בעניינו חלף בחודש אוגוסט 2016. מדובר באסיר חיובי, אשר הערכת מסוכנות פסיכו-דיאגנוסטית מצאה את מסוכנותו כנמוכה.

העותר השתתף בקבוצה טיפולית בתחום האלמ"ב בכלא חרמון, במסגרות חינוך ותעסוקה, יצא לכ-130 חופשות כאשר בחמש השנים האחרונות הוקלו תנאי החופשה והוא יוצא ללא ערבים צמודים וללא חתימת ערב. בחודש ינואר 2016 שולב באגף שיקום קבוצתי, ועבד במפעל "שטראוס" ובמפעל "סטודיו" ללא חריגות. בהמשך לכך הומלץ ע"י עו"ס האגף, נציגת רש"א ושאר גורמי הטיפול על התקדמות במאסר ושילובו בשיקום הפרטני, ולשם השלמת ההליך

עמוד 1

דחה את הופעתו בפני ועדת השחרורים.

נטען כי חו"ד אלמ"ב טועה ומטעה בציינה שהעותר אינו מודה בניסיון רצח בנו, משום שהעבירה בה הורשע העותר היא עבירה של פציעה בנסיבות מחמירות ולא עבירת ניסיון רצח. כן נטען כי העותר לא יצר קשר עם בנו מתוך התחשבות במצבו והבנה כי לא נכון יהיה לעשות כן, וממילא במסגרת תנאי חופשתו נאסר עליו ליצור קשר עם בנו הוא קרבן העבירה.

שילוב העותר בשיקום פרטני יסייע בידו בהתמודדות ושילוב מחדש בחברה נורמטיבית, ויקדם את ההליך השיקומי.

4. לטענת ב"כ המשיבה, המסגרת הנורמטיבית לשילוב אסיר בשיקום היא פקודת הנציבות 04.54.02 "מסגרות שיקום לאסירים".

סעיף 5ג. לפקודה קובע כי לגבי אסירים השפוטים על אלימות במשפחה - תנאי מוקדם לקיום דיון בעניין שיקומם הינו חוות דעת של הוועדה לאלימות במשפחה. סעיפים 8-9 לפקודה קובעים את כללי הוצאת אסיר לעבודת שיקום פרטנית ומתייחסים לוועדת שיקום אשר צריכה להתכנס בעניינו של האסיר ולחוות דעתה בעניין מכלול הקריטריונים הנדרשים.

ביום 16.11.17 התכנסה וועדת אלמ"ב בעניינו של העותר וקבעה כי לצד התרשמות הוועדה שהאסיר עובר תהליך משמעותי - "עליו להעמיק בטיפול סביב לקיחת האחריות על פגיעתו בבנו (ניסיון לרצח ולא כפי שטוען שבנו נפגע בשוגג)", הבנת השלכות מעשיו על חיי בנו, ויש לסייע לאסיר להמשיך ולתרגל יכולת תקשורת בינאישית אדפטיבית מיטיבה. זאת בשים לב לכך שתפקיד הוועדה הוא בחינת השפעת צרכי האסיר על נפגעי העבירה. נקבע, כי בנסיבות אלה טרם בשלו התנאים לשיקום פרטני ולשחרור מוקדם.

עוד נטען, כי רש"א הצטרפה לחו"ד אלמ"ב, שכן מצאה שאין מקום לבנות לעותר בשלב זה תכנית טיפולית בקהילה, וכי עליו להעמיק טיפול במסגרת הכלא תוך חשיפה הדרגתית לחברה וללמידת דרכי התמודדות מיטיבים עם מצבי חיים שונים.

בהתאם לכך ולאור עתירת האסיר, התכנסה ועדת אלמ"ב פעם נוספת ביום 19.2.18, ומצאה כי טרם בשלו התנאים ליציאתו העצמאית של האסיר ללא ליווי וכי עליו להמשיך ולתרגל תקשורת בינאישית. כן עליו להעמיד הטיפול בנוגע להשלכות מעשיו על חיי בנו, תוך קבלת התנגדות הבן לחידוש הקשר עמו וראיית צרכי הבן.

בוועדת שיקום שנערכה בעניינו של העותר ביום 22.2.18 נמצא כי נכון יהיה עבור

העותר להעמיק בקשר הטיפולי טרם העברתו לשיקום פרטני, וכי עניינו יבחן פעם נוספת בעוד חצי שנה.

דין והכרעה

עמוד 2

5. ועדת אלמ"ב אשר התכנסה בעניינו של העותר ביום 16.11.17 מצאה כי אין לשלב את העותר בשיקום פרטני בשלב זה. בנימוקה צוינה כברת הדרך הטיפולית שעבר העותר עד כה, אולם נטען כי ביחס לעבירה, העותר מודה בירי באשתו אך טוען שהבן נפגע בשגגה מירי זה, בעוד שמהחומר המשפטי עולה שהעותר החליט לרצוח את אשתו ובנו באמצעות אקדח ולהתאבד, כי העותר ירה באשתו מספר כדורים בכוונה להרגה ולאחר מכן ירה לעבר בנו מספר כדורים בכוונה להרגו.

העותר מגלה אמפטיה כלפי בני המשפחות ולטענתו אינו מצוי בקשר עם בנו ואינו מביע רצון או כוונה לחידוש הקשר עמו.

ביחס לשילובו בטיפול, צוין כי תחילת השיקום הקבוצתי אופיינה בווכחות וחיכוכים עם אסירים אחרים (במפעל "סטודיו"), ולבסוף הוחלט על העברתו למקום עבודה חלופי, מטפלו שיקפו לו כי התנהלותו אינה מקדמת את מטרותיו וכי הוא פועל באופן אימפולסיבי. כן התרשמו גורמי הטיפול כי העותר נמצא בראשיתו של התהליך הטיפולי באגף השיקום וכי תידרש עבודה ממושכת על מנת לסגל לו הרגלי עבודה תקינים ולשכלל את יכולותיו החברתיות. יחד עם זאת, כיום תפקודו בשיקום תקין, סיים השתתפות בקבוצת אלימות כללית וגורמי הטיפול מתרשמים כי ניתן להמליץ על שיקום פרטני.

לבסוף נמצא כי לצד התרשמות מתהליך משמעותי, על העותר להעמיק בטיפול סביב לקיחת האחריות על פגיעתו בבנו, השלכות מעשיו על חיי בנו, קבלת התנגדות הבן לחידוש הקשר עמו תוך ראיית צרכי הבן. כן הומלץ לסייע לאסיר להמשיך ולתרגל יכולת תקשורת בינאישית אדפטיבית ומיטיבה.

עיינתי בחלק החסוי של דו"ח הוועדה, ואף שלא ניתן להפחית בחשיבותו, הרי שאין הוא מתייחס באופן נקודתי לסוגיה שלפני, היא שילובו של העותר בשיקום קבוצתי. ויודגש, אין מחלוקת כי העותר יוצא לחופשות בנות 96 שעות ללא ליווי. נתון זה אף זכה להתייחסות הוועדה, ולא מצאתי נימוק לאבחנה בהקשר זה בין יציאה לחופשות ו/או שהייה בשיקום קבוצתי לבין יציאה לשיקום פרטני.

6. עיון בחוו"ד עו"ס רש"א מיום 15.1.18 מעלה כי העותר מועסק במפעל "שטראוס עלית" לשביעות רצון המעסיקים, לאחרונה סיים השתתפות בקבוצת אלימות כללית אשר ניכר שהיתה משמעותית עבורו וממנחי הקבוצה עלה כי הקשיב, קיבל ביקורת מחברי הקבוצה ושיתף בסיפור העבירה. כמו כן יוצא לחופשות ממושכות אצל משפחתו ובתל אביב. אבחון פסיכולוגי מצא שהוא מבטא עמדה מוסרית מותאמת ויכולות אמפתיות לזולת. את המלצות ועדת אלמ"ב בדבר העמקת הטיפול **"ניתן יהיה להשיג בשלב השיקום הפרטני"**, וזאת לצורך חזרתו ההדרגתית ושילובו התקין והחיובי בקהילה. לפיכך ממליצה עו"ס הראל על שילובו בשיקום הפרטני. לאחר מכן ובהתאם להתקדמותו תיבחן התאמתו לתכנית רש"א.

7. לאור חוות דעת רש"א התכנסה ועדת אלמ"ב פעם נוספת בעניינו של העותר ביום 15.1.18, ומצאה כי רש"א הצטרפו לחוות דעת גורמי הטיפול ולוועדת אלמ"ב כי על האסיר להעמיק טיפול במסגרת הכלא וכי בעתיד בהתאם להתקדמות הטיפולית של האסיר תיבחן תכנית ההולמת את צרכיו, וועדת אלמ"ב תשוב ותתכנס לדיון מורחב בחודש

נובמבר 2018.

הועדה לא התייחסה לכך שעו"ס רש"א ציינה במפורש כי שילובו של העותר בשיקום פרטני עונה על הצורך בהעמקת הטיפול הנדרש.

כמו כן לא הובא לידיעתו כי הוצע לעותר כל טיפול העונה על ההגדרה האמורה, מאז שניתן דו"ח הוועדה בחודש נובמבר 2017 ועד היום.

בכל הנוגע לעמדת הוועדה בהתייחסה לעתירה, ולפיה השיקום הפרטני, בניגוד לשיקום קבוצתי הינו שלב בו מתרגל האסיר חיפוש עבודה או השתתפות במסגרת משקמת מחוץ לשטח בית הסוהר, באופן עצמאי ללא ליווי סוהרים, וכי "טרם בשלו התנאים ליציאתו העצמאית של האסיר ללא ליווי", הרי שסבורני כי עמדה זו לא לקחה בחשבון כי העותר יוצא לחופשות ממושכות ללא ליווי ובתנאים מקלים.

8. בנוסף, לא מצאתי הצדקה להערות ועדת אלמ"ב אודות המוכנות הנדרשת לשילוב בשיקום פרטני, מקום שגורמי הטיפול עצמם ואף נציגת רש"א מצאו כי העותר כן מוכן לשילוב כאמור, אשר יועיל לו ויקדם אותו.

9. בכל הנוגע לקשר בין העותר לבין בנו, הרי שהעותר הבהיר כי הוא מכבד את ההחלטות שלא ליצור קשר עם בנו ומבין אותן.

10. בשים לב לאמור, מצאתי כי יש לשלב את העותר בשיקום הפרטני.

המשיבה תפעל לשילוב העותר בהקדם האפשרי, בהתאם לנהלים ולמגבלות על מקום העבודה או תנאיה - אם יוטלו כאלה על ידי ועדת אלמ"ב, לא יאוחר מ-30 יום מהיום.

11. למען הסר ספק יובהר כי כל התנהגות שלילית מצדו של העותר או סטייה מהתנאים והמגבלות עלולה להביא להפסקת שהותו בשיקום הפרטני, וכי עליו להקפיד על דרכיו.

ניתנה היום, י"ח אדר תשע"ח, 05 מרץ 2018, בהעדר הצדדים.